

**Wymagania niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i rocznej z geografii w klasie VII Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II
w Staszówce w roku szk. 2024/2025 z uwzględnieniem zmian w Podstawie Programowej z 2024 r.**

Nauczyciel: mgr Halina Łaś

GEOGRAFIA BEZ TAJEMNIC

Ocena dopuszczająca. Uczeń potrafi:	Ocena dostateczna. Uczeń potrafi:	Ocena dobra Uczeń potrafi:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi:	Ocena celująca. Uczeń potrafi:
- wskazać położenie Polski na mapie Europy; - nazwać i wskazać na mapie wybrane krainy geograficzne Polski; - wymienić czynniki kształtujące klimat w Polsce; - odróżnić pogodę od klimatu; - wymienia termiczne pory roku. - wymienić nazwy zlodowaceń i wskazać ich zasięg na mapie. - wymienić różne typy skał i minerałów występujące w Polsce; - podać przykłady wykorzystania skał i surowców mineralnych w działalności człowieka; - wskazać na mapie Wisłę i Odrę oraz największe dopływy; - wyjaśnia czym jest powódź; - wymienić kilka metod ochrony przeciwpowodziowej. - wskazuje Morze Bałtyckie na mapie; - wskazać na mapie obszary Polski charakteryzujące się największą i najmniejszą lesistością. - wymienić czynniki glebotwórcze; - wymienić podstawowe formy ochrony przyrody w Polsce; - podać przykłady parków narodowych;	- wymienić skrajne punkty terytorium Polski; - podać przykłady konsekwencji rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski; - wymienić cechy klimatu Polski; - określić rodzaj pogody związanej z poszczególnymi masami powietrza. - na podstawie map porównać warunki klimatyczne w różnych regionach Polski - podać nazwy orogenezy i pasm górskich w Polsce i w Europie; - wymienić formy powstałe w wyniku akumulacyjnej i erozyjnej działalności lądolodu. - wymienić i wskazać rejony występowania najważniejszych surowców mineralnych. - nazwać i wskazać na mapie główne dorzecza i zlewiska w Polsce. - podać przykłady przyczyn występowania powodzi; - podać cechy M. Bałtyckiego,; - wymienić rodzaje lasów. - wskazać na mapie rejony występowania poszczególnych typów gleb. - opisać położenie Bałtyku,. - podać przykłady działań, które należy podjąć, aby chronić przyrodę Polski. - omówić przyrodę w wybranych parkach narodowych - porównać liczbę ludności Polski z innymi krajami Europy; - zdefiniować współczynnik przyrostu naturalnego - odczytywać dane z mapy gęstości zaludnienia Polski i Europy;	- wyjaśnić konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski; - wyjaśnić sposób powstawania frontów atmosferycznych; - omówić wybrane czynniki kształtujące klimat Polski; - omówić wpływ pogody na działanie rolnictwa, transportu i turystyki; - scharakteryzować długość okresu wegetacyjnego w Polsce; - omówić uwarunkowania zlodowaceń w Polsce. - opisać na podstawie mapy rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce; - podać przykłady wewnętrznych i zewnętrznych procesów rzeźbotwórczych; - opisać cechy sieci rzecznej w Polsce. - omówić przykłady ochrony przeciwpowodziowej; - zaprezentować przykłady wpływów działalności człowieka na Morze Bałtyckie; - scharakteryzować poszczególne rodzaje lasów ze względu na skład gatunkowy i siedlisko. - scharakteryzować wybrane typy gleb. - omówić cechy fizyczne wód Bałtyku i ich zależność od warunków przyrodniczych; - wyjaśnić znaczenie terminów: segregacja odpadów, recykling. - wymienić formy ochrony przyrody i wyjaśnić różnice między nimi; - podać przykład przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody	- obliczać rozciągłość południkową i równoleżnikową Polski; - omówić przebieg granicy morskiej Polski. - porównać warunki klimatyczne różnych miejsc na podstawie klimatogramów; - wyjaśnić genezę wybranych form polodowcowych; - określić możliwość występowania form polodowcowych w najbliższej okolicy. - wskazać surowce mineralne występujące w najbliższej okolicy, ocenia ich przydatność; - określić zasobność Polski w surowce mineralne na tle Europy. - scharakteryzować dorzecza Wisły i Odry. - ocenić różne metody ochrony M. Bałtyckiego; - wyjaśnić zależności między warunkami klimatycznymi a szatą roślinną; - porównać zbiorowiska leśne w różnych częściach Polski. - ocenić wartość użytkową gleb w Polsce; - omówić genezę wybranych typów gleb. - wyjaśnić zróżnicowanie zasolenia i termiki wód Bałtyku; - określić znaczenie Bałtyku dla regionu; - omówić wpływ działalności człowieka na atmosferę, wody i gleby. - opisać zasady rozwoju zrównoważonego. - omówić tendencje zmian liczby ludności Polski; - podać przyczyny ubytku ludności Polski i Europy na początku XX w.	- ocenić korzyści i zagrożenia wynikające z położenia Polski. - ocenić cechy klimatu Polski na tle klimatu Europy; - omówić cechy charakterystyczne rzeźby młodoc- i staroglacjalnej oraz wskazać rejony ich występowania w Polsce. - omówić zróżnicowanie występowania skał i złóż surowców mineralnych w Polsce z uwzględnieniem budowy geologicznej. - ocenić dorzecza Wisły i Odry w aspekcie wykorzystania gospodarczego; - zaproponować i uzasadnić dobór ochrony przeciwpowodziowej; - wyjaśnić przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości w Polsce oraz na tle Europy; - ocenić potrzebę racjonalnej gospodarki leśnej; - opisać mechanizm powstawania kwaśnych opadów i wymienić skutki na przyrodę i działalność człowieka. - prognozować zmiany liczby ludności Polski i Europy; - podać skutki zmiany liczby ludności Polski i Europy.; - analizować zmiany wartości przyrostu naturalnego własnego regionu;

**Wymagania niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i rocznej z geografii w klasie VII Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II
w Staszówce w roku szk. 2024/2025 z uwzględnieniem zmian w Podstawie Programowej z 2024 r.**

Nauczyciel: mgr Halina Łaś

GEOGRAFIA BEZ TAJEMNIC

• korzystając z danych statystycznych, odczytać liczbę ludności Polski i innych krajów, • zdefiniować przyrost naturalny i rzeczywisty, • wymienić przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki osadnicze; • odczytać z wykresów wielkość przyrostu naturalnego; • zdefiniować wyż i niż demograficzny; • określić, jakie dane można odczytać z piramidy wieku i płci; • odczytać z wykresów kołowych strukturę ludności; • podać przykłady grup etnicznych i mniejszości narodowych w Polsce; • wymienić religie i wyznania istniejące w Polsce; • podać przykładów krajów, w których istnieją skupiska Polonii. • wymienić przyczyny migracji ze wsi do miast; • zdefiniować pojęcia urbanizacja i aglomeracja. • wymienić główne funkcje miasta; • wymienić przyczyny rozwoju miast w Polsce; • wymienić 5 największych miast Polski.	• porównać gęstość zaludnienia Polski z innymi krajami Europy; • wskazać na wykresach okresy wyżów i niżów demograficznych; • zdefiniować współczynnik urodzeń i zgonów; • podać przykłady województw o najniższym i najwyższym przyroście naturalnym. • wskazać na piramidzie wieku i płci przedziały wiekowe ludności w wieku produkcyjnym; • wskazać na mapie zasięg głównych religii i wyznań w Europie. • zdefiniować pojęcie salda migracji; • podać przykłady fal migracyjnych w Polsce; • przedstawić na mapie rozmieszczenie Polonii na świecie. • zdefiniować pojęcia suburbanizacja, aglomeracja monocentryczna i aglomeracja policentryczna (konurbacja); • podać przykłady aglomeracji monocentrycznej oraz policentrycznej. • podać przykłady rozwoju miast w dogodnych warunkach przyrodniczych; • wymienić i wskazać na mapie główne miasta Polski.	występujących w pobliżu miejsca zamieszkania. • obliczyć współczynnik przyrostu naturalnego; • podać przyczyny spadku populacji Polski i Europy • porównać mapę gęstości zaludnienia wg powiatów i gmin w Polsce oraz ocenić zakres informacji prezentowanych na każdej z nich; • obliczyć gęstość zaludnienia dla dowolnego obszaru. • wskazać okresy występowania w Polsce niżów i wyżów demograficznych; • przedstawić na mapie zróżnicowanie wielkości przyrostu naturalnego w Polsce według województw. • wykonać prosty wykres zmian współczynnika feminizacji w Polsce po II wojnie światowej • analizować piramidę wieku i płci i na jej podstawie porównać liczebność grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym • wymienić i wskazać na mapie główne grupy etnograficzne w Polsce; • omówić poziom wykształcenia społeczeństwa Polski. • omówić przyczyny migracji; • przedstawić na mapie rozmieszczenie migracji; • wymienić kraje, do których najczęściej wyjeżdżają Polacy; • wymienić kraje, z których najczęściej przyjeżdżają do Polski imigranci. • porównać poziom urbanizacji Polski z innymi krajami Europy; • wskazać na mapie największe aglomeracje Polski i Europy.	• zaprezentować gęstość zaludnienia własnego regionu i porównać do średniej wartości w Polsce. • określić przyczyny występowania wyżów i niżów demograficznych; • podać przyczyny zróżnicowania wielkości przyrostu naturalnego w Polsce. • określić przyczyny zmian współczynnika feminizacji w Polsce; • porównać piramidy wieku i płci Polski z innymi krajami europejskimi i ocenić stopień dojrzałości społeczeństw; • wskazać w Europie kraje o młodym społeczeństwie i kraje ze starzejącą się populacją; • wykonać uproszczoną piramidę wieku i płci dla Polski. • podać przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce; • podać przykłady krajów wielonarodowych w Europie; • potrafi wskazać w Europie kraje w których mieszka duża liczba wyznawców islamu; • omówić zmiany, jakie zachodzą w poziomie wykształcenia mieszkańców Polski i innych krajów Europy. • porównać strukturę zatrudnienia w Polsce i w innych krajach Europy; • wyjaśnić rozmieszczenie migracji; • omówić konsekwencje migracji. • potrafi wymienić przykłady krajów o najwyższym i najniższym poziomie urbanizacji w Europie. •	europejskich w zakresie zwiększenia dzietności; • na dowolnych przykładach określić skutki społeczne i gospodarcze wysokiego i niskiego przyrostu naturalnego (na poziomie województw i krajów). • ocenić znaczenie imigracji dla populacji społeczeństw starzejących się; • przedstawić skutki społeczne i kulturowe imigracji do państw o starzejącym się społeczeństwie; • przedstawić strukturę wieku i płci własnej miejscowości (regionu) i ocenić ją (społeczeństwo młode, dojrzałe, starzejące się). • wskazać przykłady wpływu mniejszości narodowych i grup etnicznych na rozwój kultury narodowej i lokalnej, • przedstawić wady i zalety dużego zróżnicowania religijnego wybranego kraju Europy; • porównać poziom wykształcenia statystycznego Polaka i Europejczyka.
--	---	---	---	--

**Wymagania niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i rocznej z geografii w klasie VII Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II
w Staszówce w roku szk. 2024/2025 z uwzględnieniem zmian w Podstawie Programowej z 2024 r.**

Nauczyciel: mgr Halina Łaś

GEOGRAFIA BEZ TAJEMNIC

II okres	• wyjaśnić, co to jest gospodarka narodowa; • wyjaśnić, czym zajmuje się rolnictwo; • wymienić przyrodnicze czynniki, decydujące o rozwoju rolnictwa w Polsce. • wymienić czynniki pozaprzyrodnicze mające wpływ na rozwój rolnictwa w Polsce, • wymienić nazwy podstawowych roślin uprawianych w Polsce oraz gatunki zwierząt hodowlanych; • omówić, czym zajmuje się przemysł; • wymienić odnawialne i nieodnawialne źródła energii elektrycznej; • omówić znaczenie węgla kamiennego i brunatnego w strukturze produkcji energii elektrycznej w Polsce. • wymienić wybrane produkty przemysłu zaawansowanych technologii; • wymienić przykłady działalności gospodarczej zaliczanej do sektora usług. • wymienić najważniejsze atrakcje turystyczne w Polsce i wskazać ich położenie na mapie; • podać przykłady polskich obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO.	• na podstawie map tematycznych, opisać warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa w Polsce. • omówić wpływ czynników pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa w Polsce; • podać przykłady roślin zaliczanych do różnych grup (zboża, pastewne, przemysłowe, owoce i warzywa) uprawianych w Polsce; • wskazać na podstawie kartogramu województwa o największym i najmniejszym pogłowiu bydła i trzody chlewnej; • omówić przy pomocy mapy tematycznej rozmieszczenie surowców energetycznych w Polsce. • na podstawie materiałów, podaje przykłady związków warunków naturalnych z kierunkami rozwoju energetyki, • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii; • omawia zmiany czynników lokalizacji przemysłu high-tech względem tradycyjnych gałęzi przemysłu. • scharakteryzować różnorodność usług występujących w Polsce. • omówić wybrane przyrodnicze i pozaprzyrodnicze atrakcje turystyczne w Polsce; • wskazać na mapie fizycznej Polski regiony o szczególnych walorach turystycznych. • na podstawie danych statystycznych opisać zmiany długości sieci dróg szybkiego ruchu w Polsce; • wyjaśnić, czym jest centrum logistyczne; • na podstawie mapy określa zmiany w zagospodarowaniu obszarów	• zakwalifikować działalność gospodarczą do poszczególnych sektorów gospodarki narodowej. • omówić funkcję gospodarczą, społeczną i przestrzenną rolnictwa; • interpretować dane statystyczne w celu ustalenia pozycji Polski w produkcji rolnej w Europie i na świecie. • opisać rozmieszczenie podstawowych roślin uprawnych i zwierząt hodowlanych w Polsce. • porównać strukturę produkcji energii elektrycznej według źródeł w Polsce i w wybranych krajach Europy; • omówić wpływ produkcji energii elektrycznej wg poszczególnych źródeł energii na środowisko przyrodnicze. • omówić na wybranych przykładach, na czym polega restrukturyzacja zakładów przemysłowych w Polsce. • wyjaśnić, czym różni się przemysł zaawansowanych technologii od tradycyjnych gałęzi przemysłu; • omawia wpływ rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii na życie mieszkańców. • omówić na wybranych przykładach rozwój usług w Polsce. • uzasadnić konieczność zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego • opisać związek między rozwojem turystyki a wzrostem presji na środowisko przyrodnicze. • wyjaśnić związek pomiędzy warunkami pozaprzyrodniczymi kierunkami rozwoju energetyki. • charakteryzować zmiany w sektorach zatrudnienia w Polsce obserwowane po transformacji gospodarczej;	• wyjaśnić wpływ zmienności pogody na rolnictwo w Polsce; • wymienić typy gleb występujących w Polsce i omówić ich przydatność rolniczą. • sprawnie posługiwać się jednostkami miar używanymi w rolnictwie, wykonywać przeliczenia. • wyjaśnić przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia roślin uprawnych w Polsce; • omówić występowanie chowu zwierząt w Polsce. • wskazać związek między oszczędzaniem energii a pozytywnym wpływem na przyrodę; • podać sposoby ograniczenia zużycia energii elektrycznej. • podać przykłady deklomeracji przemysłu w Polsce. • wskazać na mapie lokalizację Krakowskiego Parku Technologicznego i Doliny Lotniczej i omawia ich wpływ na przemysł w Polsce; • wskazać przykłady sukcesów polskich przedsiębiorstw branży high-tech na arenie międzynarodowej. • wykazać związek między rozwojem usług a podnoszeniem się poziomu rozwoju gospodarczego kraju i regionu. • ocenić znaczenie transportu i łączności dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego kraju. • omówić wpływ mieszkańców Polski na rozwój kulturowy kraju. • uzasadnić konieczność zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego; • podać argumenty na to, że Polska jest, bądź nie jest, krajem atrakcyjnym turystycznie.	• wyjaśnić, co to jest globalizacja i podać przykłady przejawów globalizacji w życiu codziennym; • wyjaśnić, co to jest agroklimat. • omówić wpływ przynależności do Unii Europejskiej na funkcjonowanie rolnictwa w Polsce. • ocenić jakość żywności produkowanej w Polsce i wskazać jej zalety oraz wady. • omówić wpływ indywidualnych decyzji konsumenckich na rozwój przemysłu kraju. • podać argumenty za i przeciw budowie w Polsce elektrowni atomowej. • wyjaśnić, czym są specjalne strefy ekonomiczne oraz opisać przyczyny i skutki powstawania SSE w Polsce; • ocenia możliwości dalszego rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce. • wyjaśnić szybki rozwój wybranych usług w Polsce i we własnym regionie. • podać argumenty świadczące o pozytywnym wpływie turystyki na rozwój gospodarczy oraz o jej negatywnym wpływie na środowisko przyrodnicze. • dokonać oceny warunków przyrodniczych i
----------------------------	---	---	---	---	--

**Wymagania niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i rocznej z geografii w klasie VII Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół im. Jana Pawła II
w Staszówce w roku szk. 2024/2025 z uwzględnieniem zmian w Podstawie Programowej z 2024 r.**

Nauczyciel: mgr Halina Łaś

GEOGRAFIA BEZ TAJEMNIC

II okres	- wymienić ważniejsze regiony turystyczne Polski; - podać przykłady walorów turystycznych Północy, Południa, Zachodniej i Wschodniej Polski; - opisać własne wrażenia z wycieczek turystycznych po Polsce. - wskazać położenie swojego regionu geograficznego na mapie Polski; - na podstawie mapy opisywać położenie oraz sąsiedztwo regionu, w którym mieszkasz. - podać podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące w czasie przygotowania i przeprowadzania wycieczek krajoznawczych. - określić obszar utożsamiany z własną „małą ojczyzną” jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym; - docenić własną rolę, w kształtowaniu małej ojczyzny.	- położonych nieopodal ważnych szlaków komunikacyjnych. - wyjaśnia dlaczego wybrane walory przyrodnicze przyciągają turystów; - na podstawie materiałów udowodnić, że Kraków jest turystyczną stolicą Polski; - na podstawie diagramów opisuje zmiany liczby turystów nad Bałtykiem. - charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych. - dobiera odpowiednią mapę do realizacji wycieczki krajoznawczej; - w czasie wycieczki wykorzystuje mapę do orientacji w terenie. - na podstawie dostępnych materiałów wyjaśnia korzyści płynące ze współpracy międzyregionalnej; - przedstawić w dowolnej formie atrakcyjność „małej ojczyzny” jako miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rozrywki.	- wyjaśnić przemiany rynku pracy na przykładzie wybranych miast w Polsce. - wyjaśnić korzyści wynikające z lokalizacji przedsiębiorstw w pobliżu szlaków transportowych; - na wybranym przykładzie określa znaczenie portu morskiego dla rozwoju przedsiębiorstw, w tym zakładów przemysłowych. - porównać atrakcyjność turystyczną wybranych miejsc i obiektów w Małopolsce. - rozpoznawać skały występujące we własnym regionie; - przedstawiać w dowolnej formie przyrodnicze i kulturowe walory regionu. - dostosować długość i stopień trudności trasy do możliwości i oczekiwań uczestników wycieczki; - przewodzić dokumentację przebiegu wycieczki krajoznawczej; - rozpoznawać w terenie główne obiekty charakterystyczne i decydujące o atrakcyjności „małej ojczyzny”.	- określić warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające lub ograniczające produkcję energii ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych. - wyjaśnić wpływ restrukturyzacji PGR-ów na zmiany gospodarcze i demograficzne wybranych wsi. - wykazać wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia; - wyjaśnić przyczyny i konsekwencje wzrostu znaczenia sektora usługowego w Polsce. - wyjaśnić na przykładach związków pomiędzy transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych. - dokonać wieloaspektowej analizy walorów turystycznych Małopolski i Północy; - określić wpływ walorów przyrodniczych Północy oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach. - projektować trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie wyszukanych źródeł informacji.	pozaprzyrodniczych rozwoju energetyki w swoim regionie. - dokonać krytycznej oceny zmian środowiska geograficznego w strefach podmiejskich dużych miast; - odszukać informacje dotyczące walorów turystycznych oraz ruchu turystycznego wybranego regionu Polski; - pełnić funkcję przewodnika w czasie wycieczki krajoznawczej; - na podstawie samodzielnie zebranych informacji przekazać uczestnikom wycieczki wiadomości dotyczące odwiedzanych miejsc. - Projektować, na podstawie własnych obserwacji terenowych, działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego).
----------------------------	---	--	---	--	---

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów:

1) testy sprawdzające po działach, 2) odpowiedź ustna, 3) praca z mapą, 4) kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy ostatnie lekcje, 5) praca poza salą lekcyjną (ćwiczenia terenowe, prelekcje, wykłady), 6) praca na lekcji np. karty pracy, ćwiczenia, 7) prace dodatkowe wynikające z zainteresowań ucznia, 8) czytanie i analiza planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych i in., 10) korzystanie różnych źródeł informacji.

Staszówka, dn. 08.09.2025 r.